Ardal Ni 2035
Canlyniadau Ymarferiad Ymgysylltu Cyhoeddus
(Chwefror – Mehefin 2022)

Bro Lleu a Nantlle.

CYNGOR GWYNEDD

1 Cyflwyniad

1.1 Bwriad prosiect Ardal Ni 2035 ydi cynnal sgwrs a thrafod gyda chymunedau lleol er mwyn adnabod beth sy’n bwysig i drigolion a sut yr hoffent weld eu hardal yn datblygu dros y 10-15 mlynedd nesaf.

1.2 Ein bwriad yw cyd-weithio a chyd-ddatblygu datrysiadau gyda sefydliadau, grwpiau ac unigolion. Ar ddiwedd y prosiect bydd 13 cynllun adfywio penodol yn cael eu creu a fydd adlewyrchu blaenoriaethau a dyheadau cymunedau lleol.

1.3 Fel cam cyntaf i’r gwaith, cynhaliwyd sgyrsiau gyda Chynghorwyr, Cynghorau Cymuned a Thref a grwpiau adfywio lleol er mwyn sefydlu:

- **Beth sy’n dda** am yr ardal?
- **Beth sydd ddim mor dda** am yr ardal?
- **Pa newidiadau fysech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn eich ardal** yn ystod y 15 mlynedd nesaf, fysa'n gwneud eich ardal yn well lle i fyw ynddi?

1.4 Fe wnaeth **15** o Gynghorau Cymuned/Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol ym Mro Lleu a Nantlle gyflwyno eu syniadau ynglŷn â beth ddylai fod yn flaenoriaethau lleol ar gyfer yr ardal yn y cyfnod hyd at 2035. Defnyddiwyd yr ymatebion yma fel sail ar gyfer yr ail-gam o ymgysylltu ehangach gyda’r cyhoedd.

1.5 Ym mis Chwefror 2022 fe lansiwyd ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus ar gyfer pob un o’r 13 ardal/dalgylch, gyda gwahoddiad i bobl leol gyfrannu i’r gwaith o siapio prosiect Ardal Ni 2035 drwy lenwi holiadur syml ar-lein neu ar bapur.

1.6 Er mwyn annog cymaint o bobl â phosib i gymryd rhan, trefnwyd ymgyrch ymgysylltu cynhwysfawr a oedd yn cynnwys:

- Datganiadau i’r wasg ac eitem ar y radio;
- Hysbysebion yn y papurau Bro;
- Taflenni gwybodaeth;
- Negeseuon drwy’r cyfryngau cymdeithasol;
- Negeseuon amlwg ar dudalen gartref gwefan y Cyngor;
- Mynychu digwyddiad Balchder Gogledd Cymru ym Mangor.

1.7 Yn ogystal, trefnwyd cyfres o ymweliadau a chyfarfodydd wyneb yn wyneb i glywed lleisiau grwpiau ac unigolion nad yw'r Cyngor wedi clywed (rhyw lawer) ganddynt yn hanesyddol. Roedd rhain yn cynnwys:

- GISDA Blaenau Ffestiniog – Sesiwn drafod gyda'r criw Bwrdd Pobl Ifanc a sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Caernarfon - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Pwllheli - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- Dementia Actif Gwynedd, Y Bermo – Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif Gwynedd, Dolgellau - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif – Sesiwn drafod ar ôl chwarae Boccia yn Nhafarn yr Heliwr yn Nefyn.
- Dementia Actif, Caernarfon - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.

2 Trosolwg Sirol

3,776 o unigolion ar draws Gwynedd wedi manteisio ar y cyfle i ddweud eu dweud:

- **3,675** o'r rhain wedi cwblhau'r holiadur ar-lein.
- **10** wedi cwblhau'r holiadur papur a oedd ar gael yn y llyfrgelloedd, siopau Gwynedd neu drwy gyflwyno cais dros y ffôn.
- **6** wedi cwblhau'r fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' o'r holiadur.
- **85** o bobl wedi mynychu sesiynau wyneb yn wyneb ar gyfer **pobl ifanc**, **pobl ifanc LHDT+**, **pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia.**

2.1 **Nifer o ymatebwyr fesul ardal***

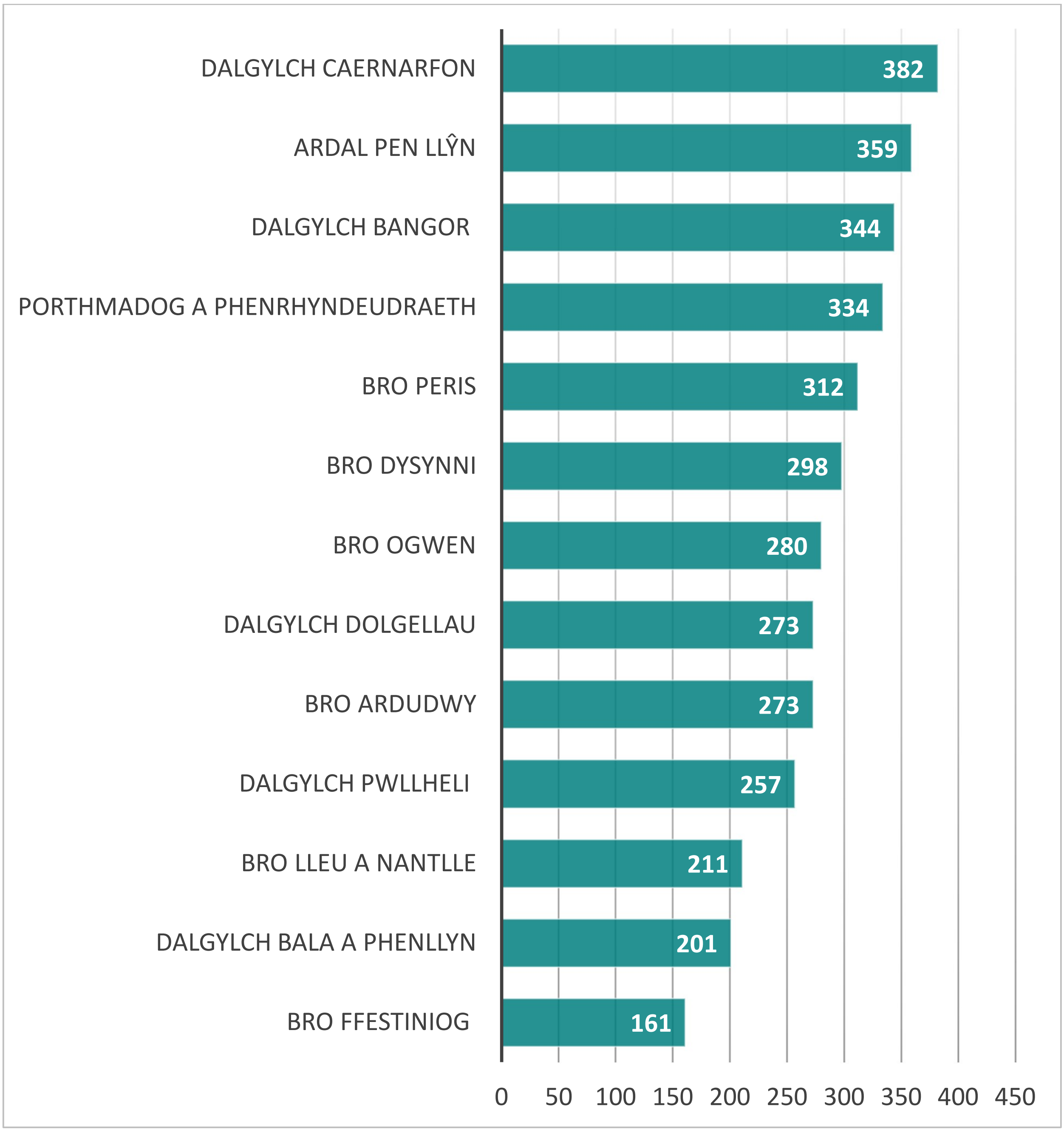

*Ar gyfer yr holiadur ar-lein a phapur.

2.2 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Gwynedd.

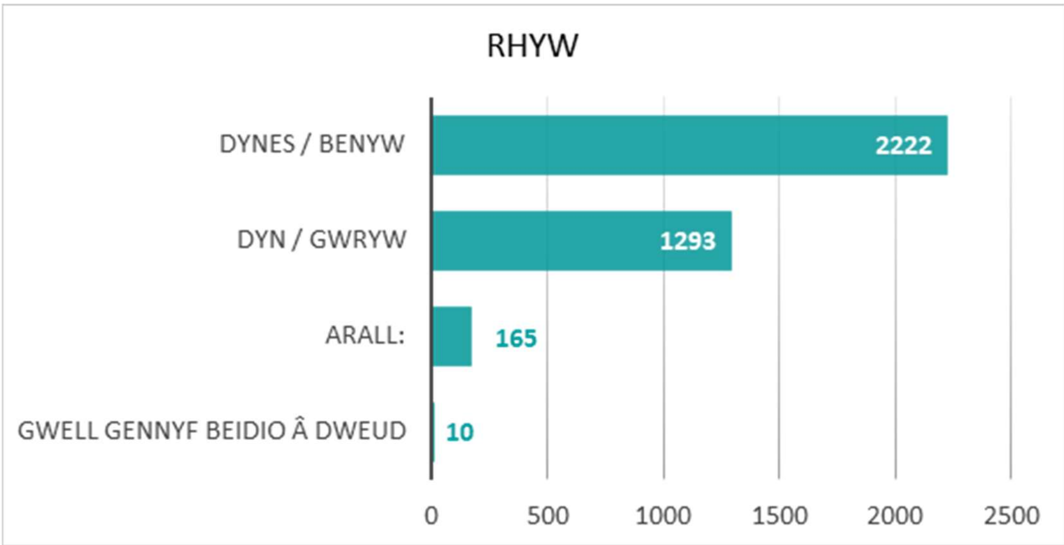

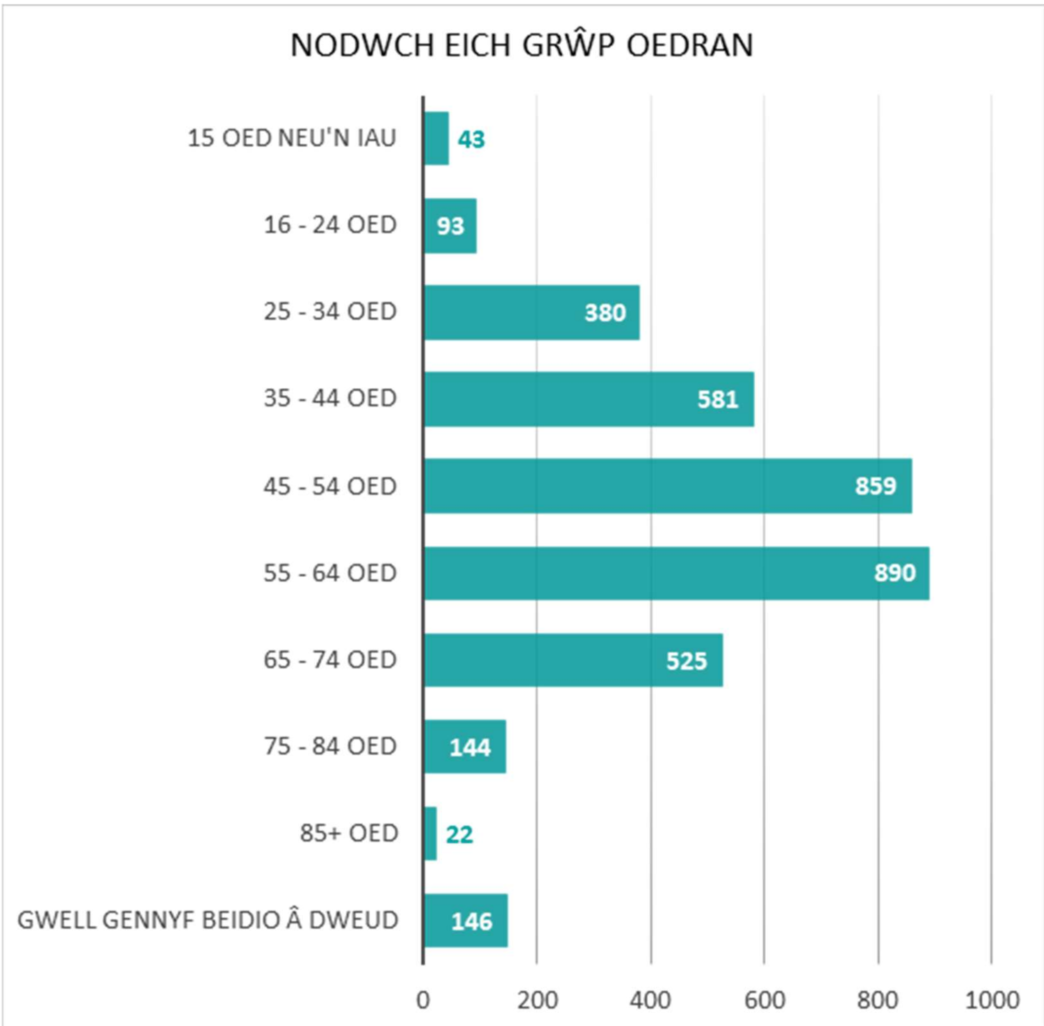

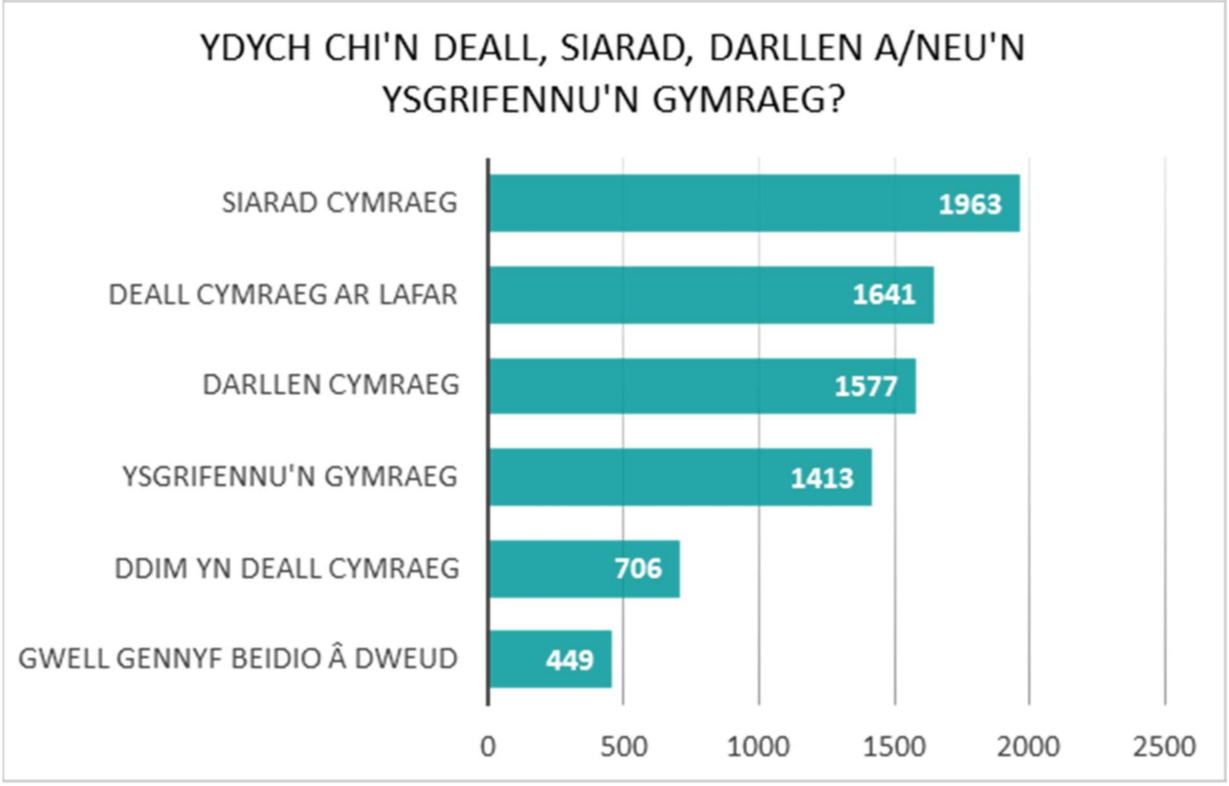

YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?
SIARAD CYMRAEG
1963
DEALL CYMRAEG AR LAFAR
1641
DARLLEN CYMRAEG
1577
YSGRIFENNU'N GYMRAEG
1413
DDIM YN DEALL CYMRAEG
706
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
449
0
500
1000
1500
2000
2500

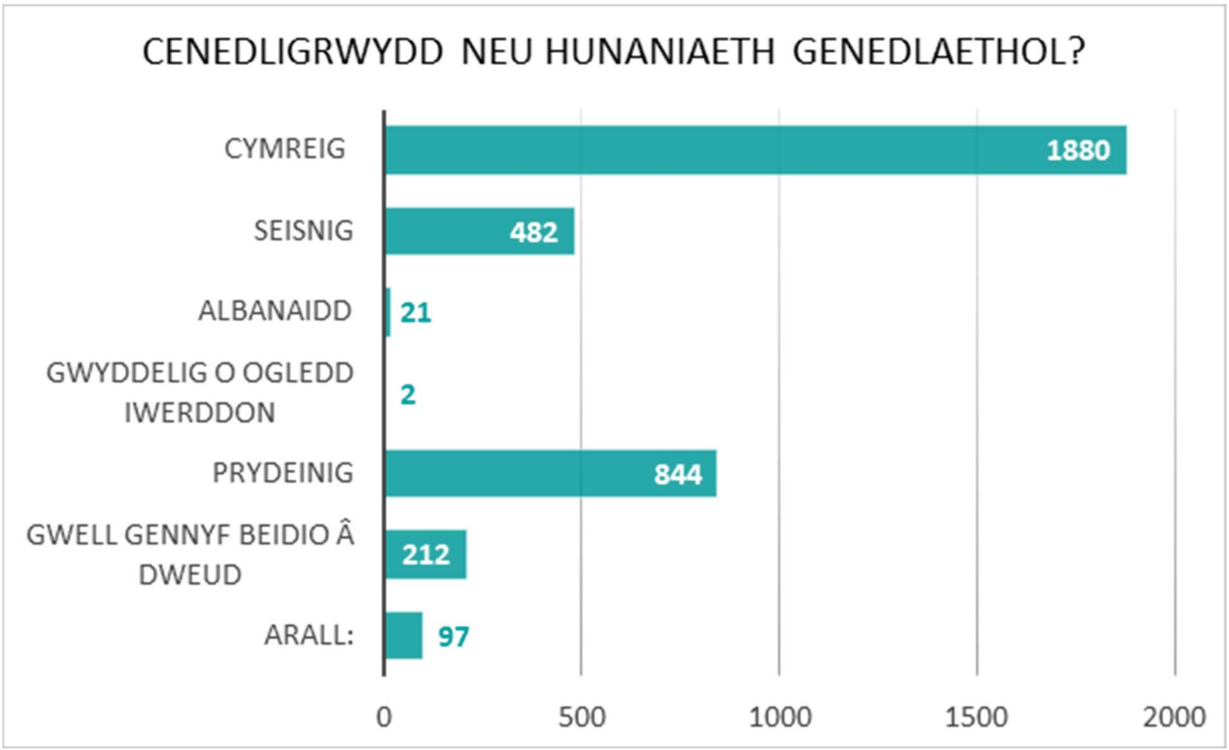

CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?
CYMREIG
1880
SEISNIG
482
ALBANAIDD
21
GWYDDELIG O OGLEDD IWERDDON
2
PRYDEINIG
844
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
212
ARALL:
97
0
500
1000
1500
2000

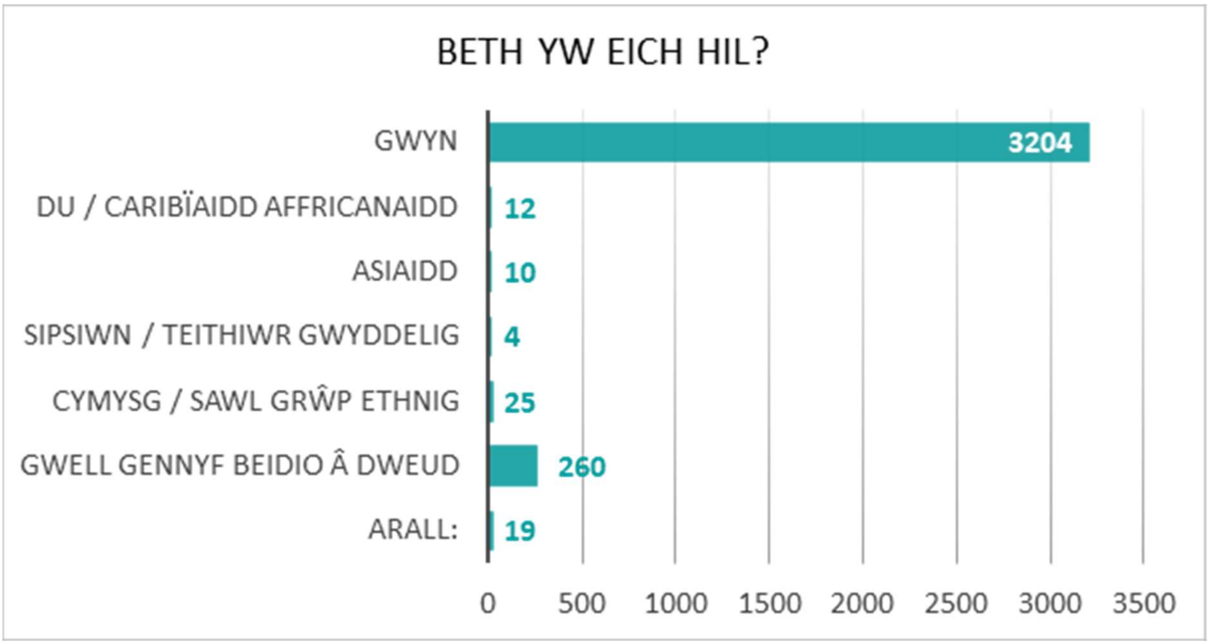
BETH YW EICH HIL?
GWYN
DU / CARIBÏAIDD AFFRICANAIDD
ASIAIDD
SIPSIWN / TEITHIWR GWYDDELIG
CYMYSG / SAWL GRŴP ETHNIG
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
ARALL:
3204
12
10
4
25
260
19
0
500
1000
1500
2000
2500
3000
3500

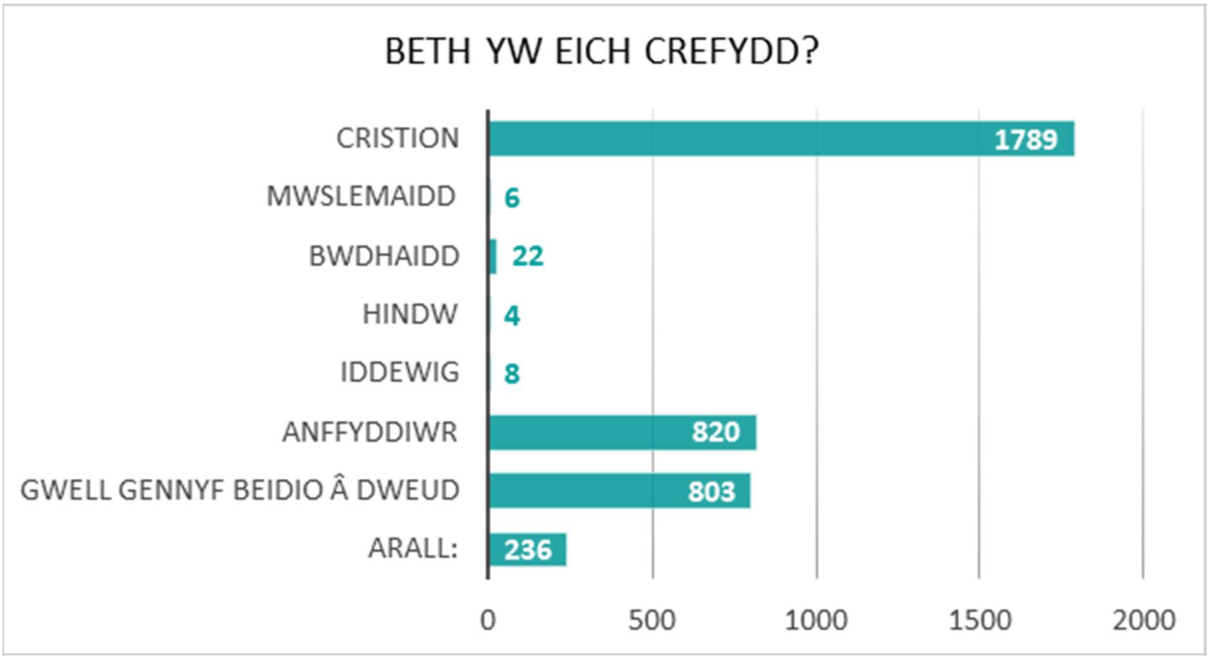
BETH YW EICH CREFYDD?
CRISTION
MWSLEMAIDD
BWDHAIDD
HINDW
IDDEWIG
ANFFYDDIWR
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
ARALL:
1789
6
22
4
8
820
803
236
0
500
1000
1500
2000

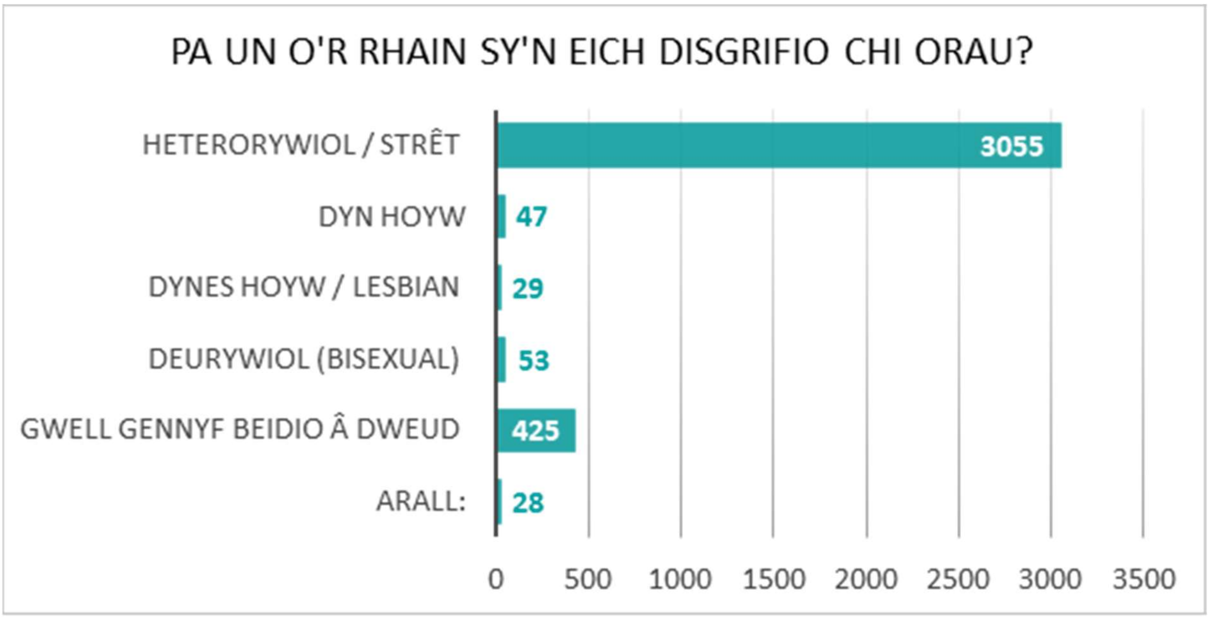
PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?
HETERORYWIOL / STRÊT
3055
DYN HOYW
47
DYNES HOYW / LESBIAN
29
DEURYWIOL (BISEXUAL)
53
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
425
ARALL:
28
0
500
1000
1500
2000
2500
3000
3500

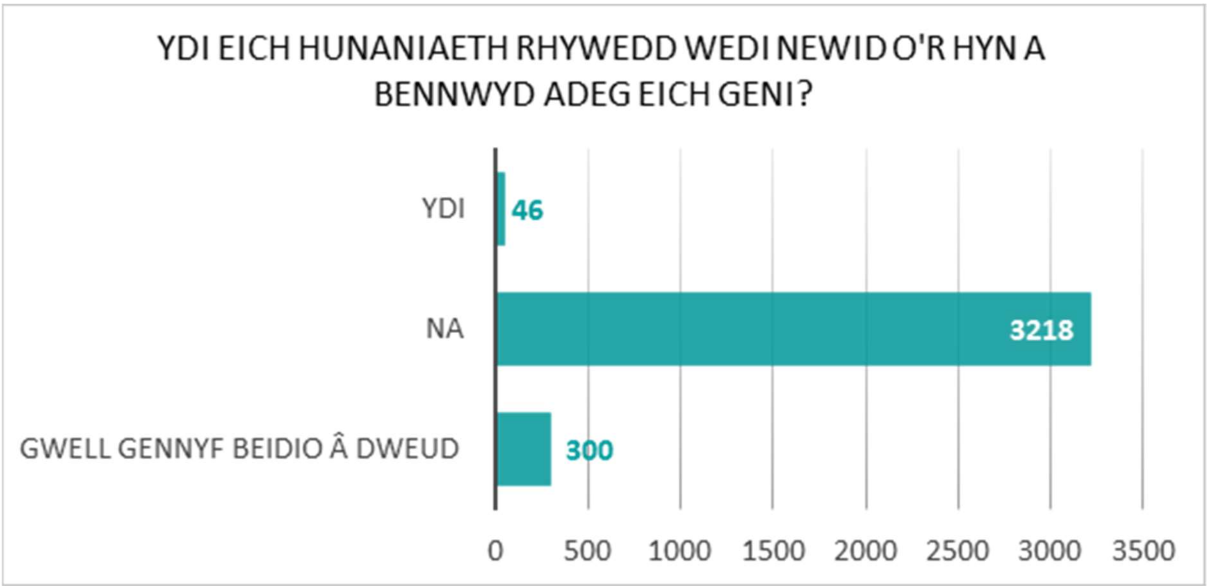
YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWID O'R HYN A BENNWYD ADEG EICH GENI?
YDI
46
NA
3218
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
300
0
500
1000
1500
2000
2500
3000
3500

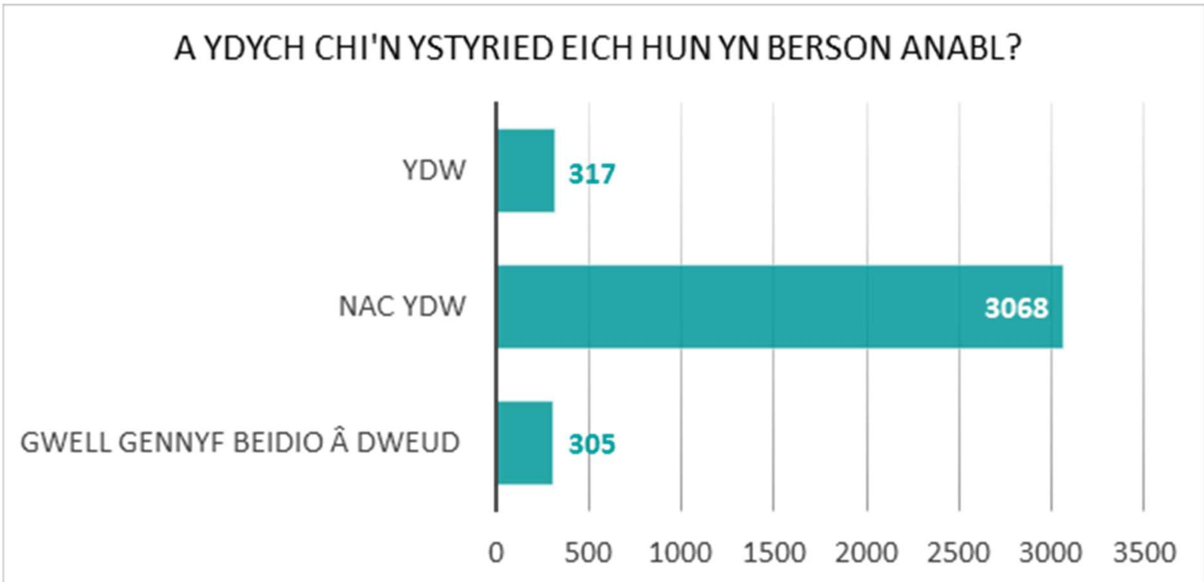
A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?
YDW
317
NAC YDW
3068
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
305
0
500
1000
1500
2000
2500
3000
3500

3 Canlyniadau Bro Lleu a Nantlle

3.1 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Bro Lleu a Nantlle.

3.2 Derbyniwyd **211** o ymatebion i'r Holiadur Ardal Ni 2035 ar gyfer Bro Lleu a Nantlle.

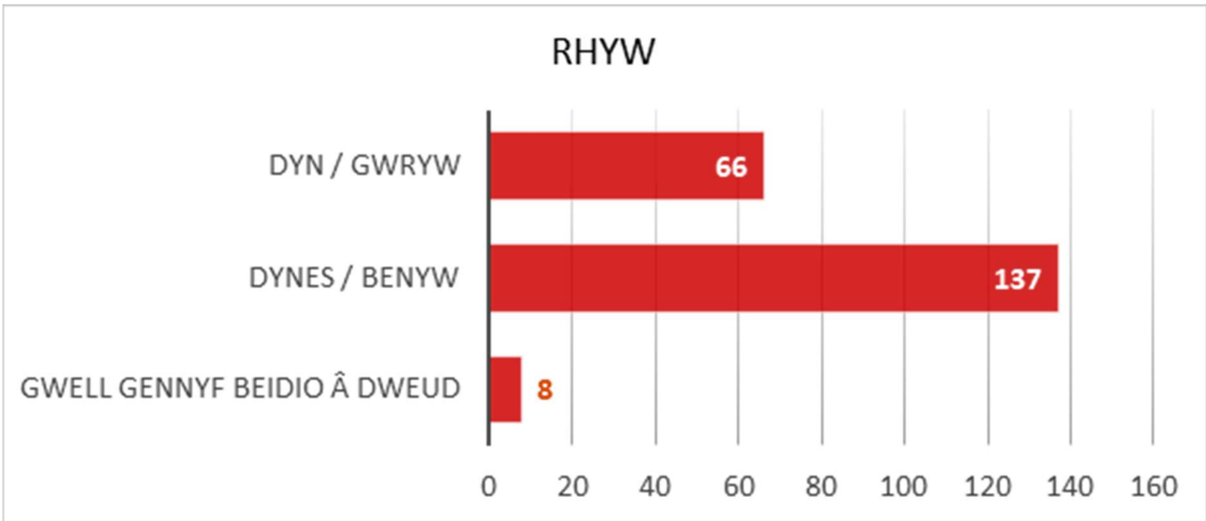

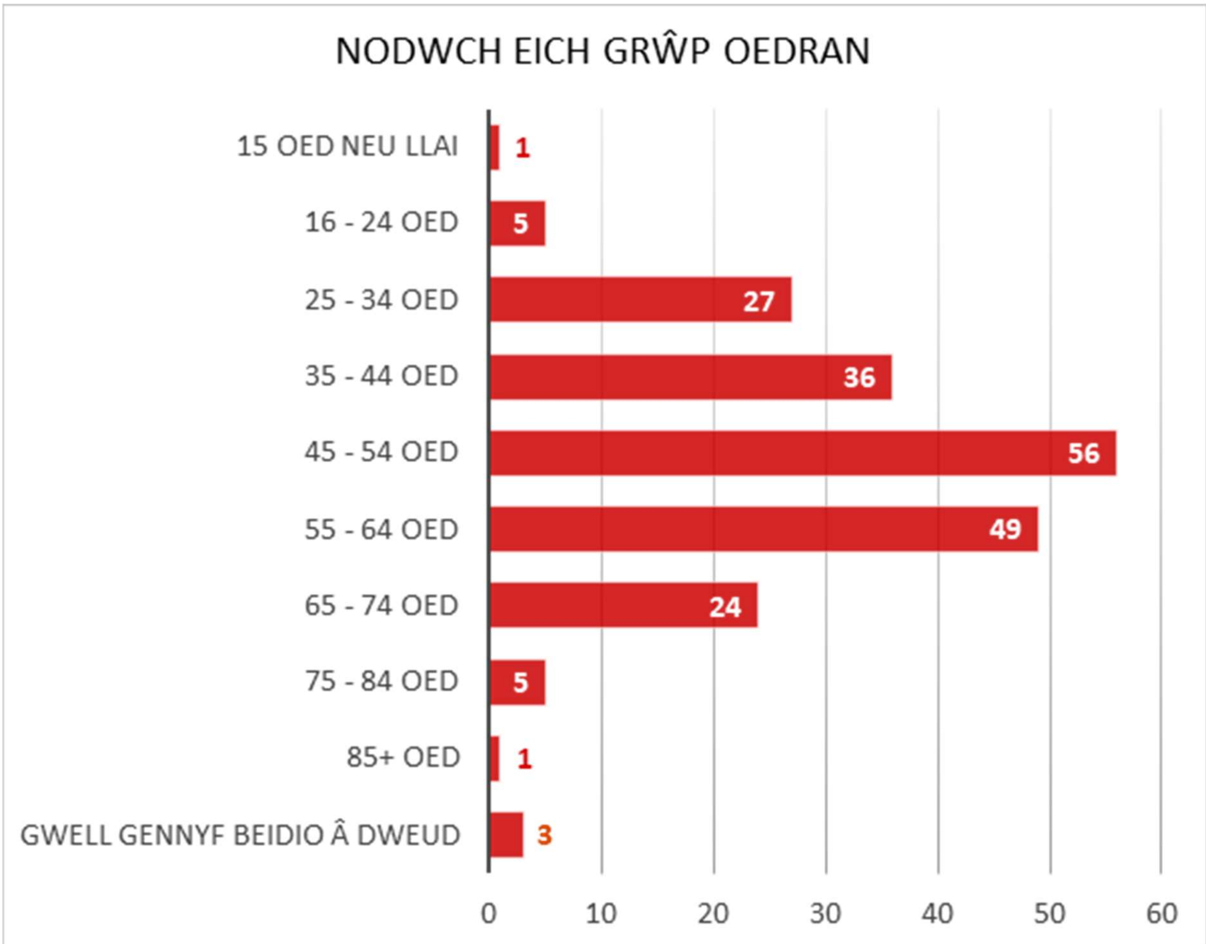

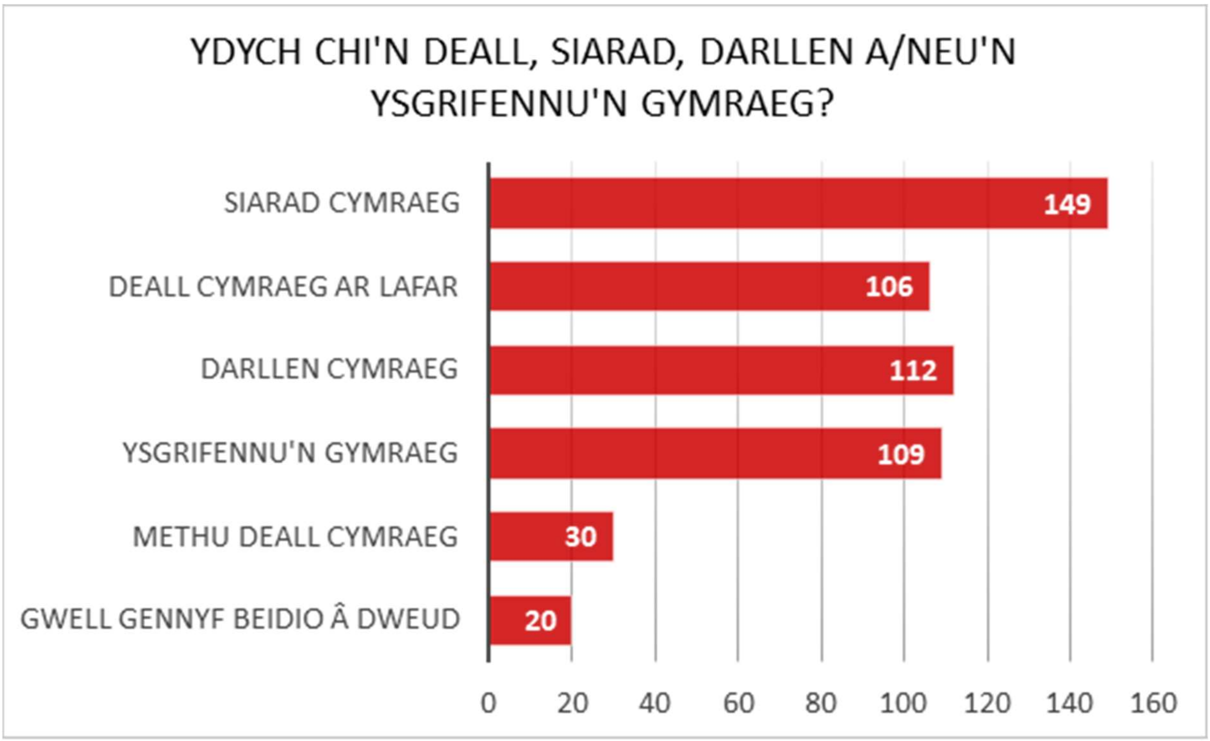
YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?
SIARAD CYMRAEG
DEALL CYMRAEG AR LAFAR
DARLLEN CYMRAEG
YSGRIFENNU'N GYMRAEG
METHU DEALL CYMRAEG
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
149
106
112
109
30
20
0
20
40
60
80
100
120
140
160

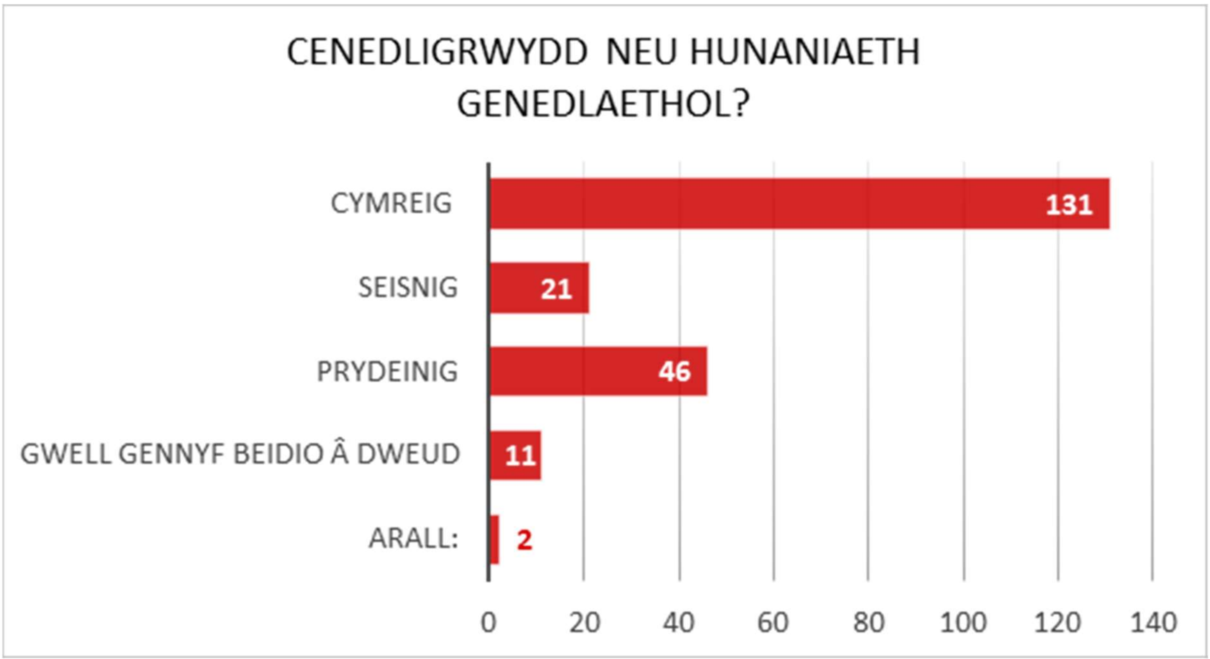
CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?
CYMREIG
SEISNIG
PRYDEINIG
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
ARALL:
131
21
46
11
2
0
20
40
60
80
100
120
140

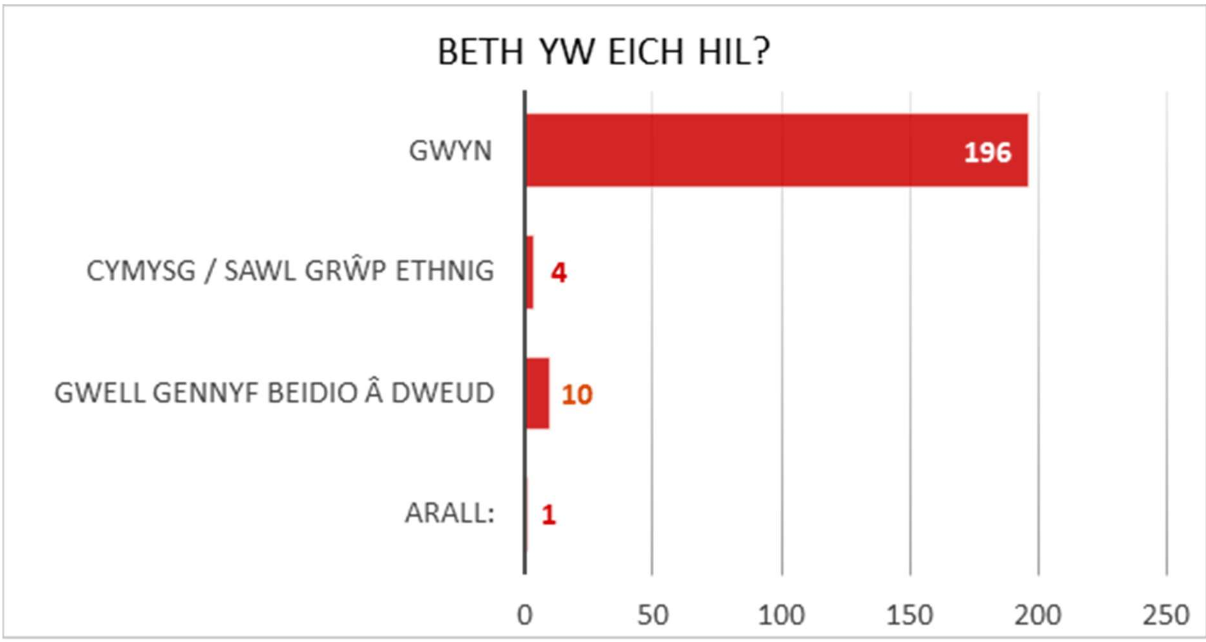
BETH YW EICH HIL?
GWYN
CYMYSG / SAWL GRŴP ETHNIG
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
ARALL:
196
4
10
1
0
50
100
150
200
250

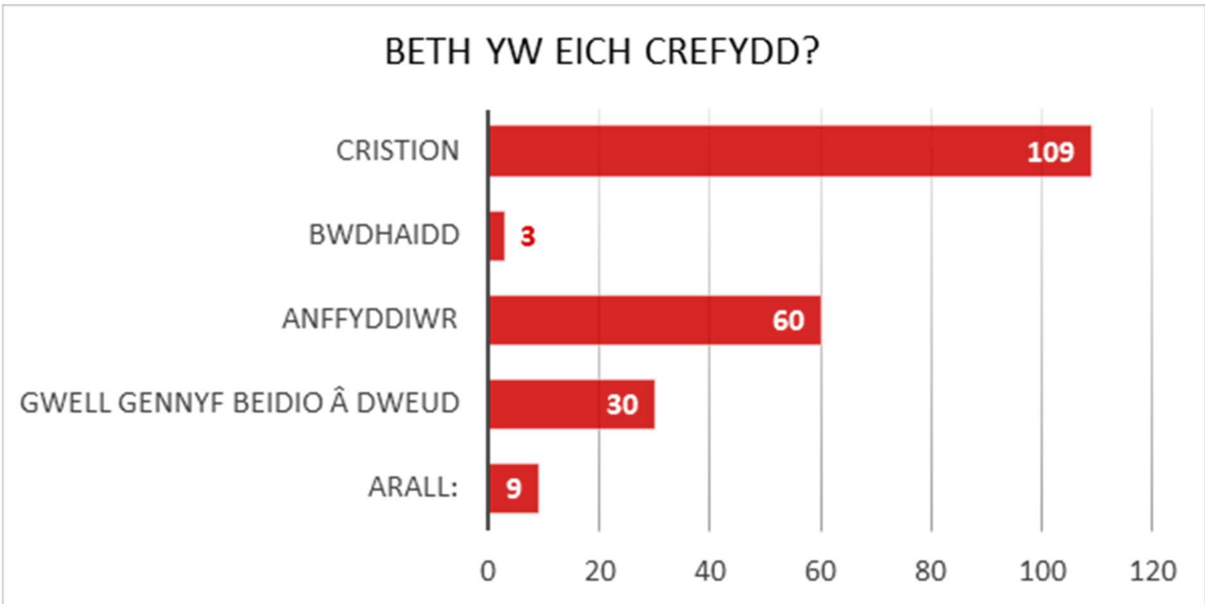
BETH YW EICH CREFYDD?
CRISTION
BWDHAIDD
ANFFYDDIWR
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
ARALL:
109
3
60
30
9
0
20
40
60
80
100
120

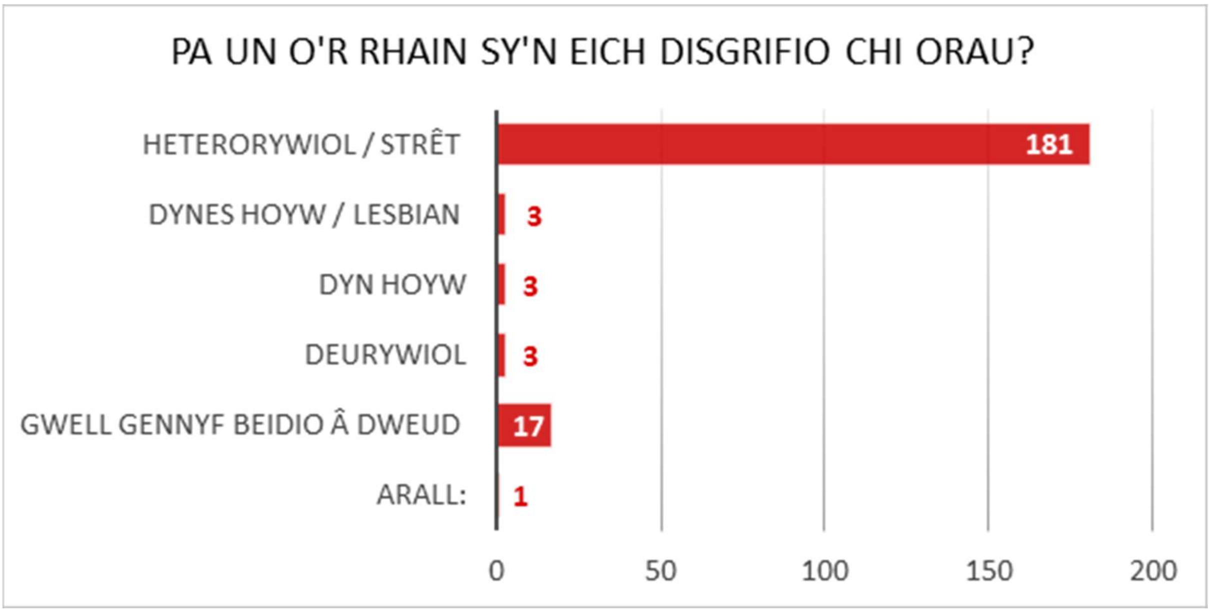
PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?
HETERORYWIOL / STRÊT
181
DYNES HOYW / LESBIAN
3
DYN HOYW
3
DEURYWIOL
3
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
17
ARALL:
1
0
50
100
150
200

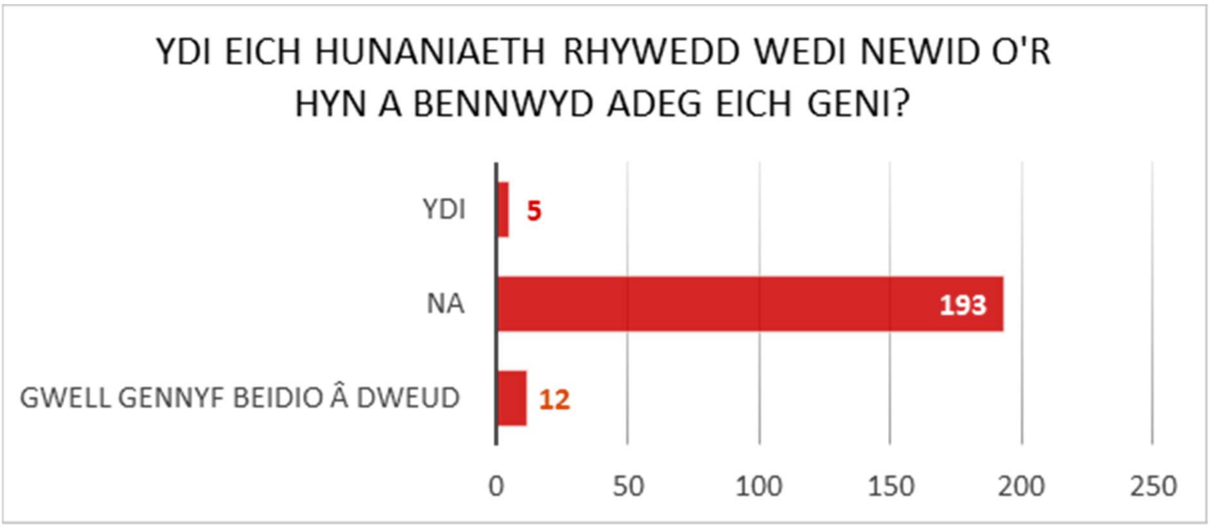
YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWID O'R HYN A BENNWYD ADEG EICH GENI?
YDI
5
NA
193
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
12
0
50
100
150
200
250

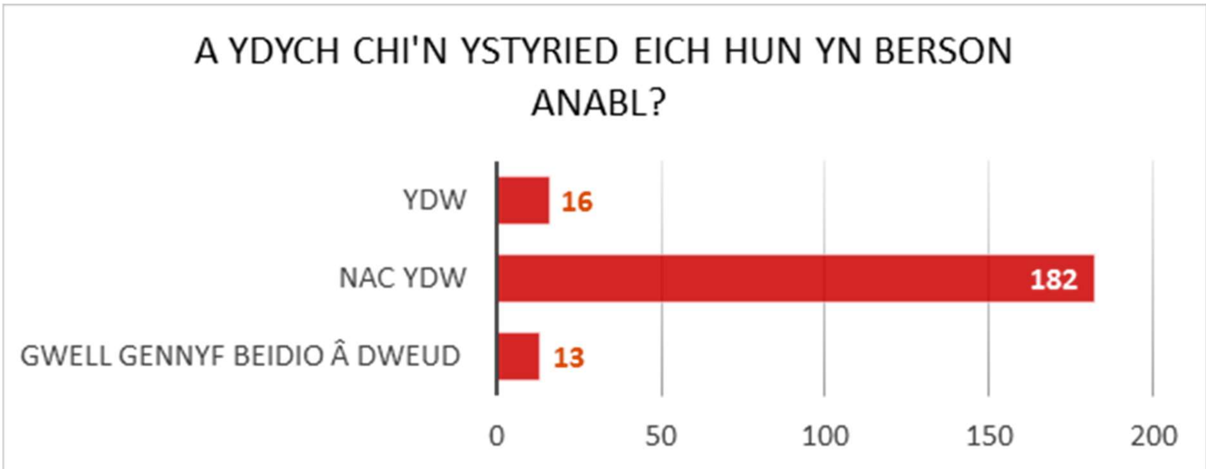
A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?
YDW
16
NAC YDW
182
GWELL GENNYF BEIDIO Â DWEUD
13
0
50
100
150
200

4 Nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref ym Mro Lleu a Nantlle.

4.1 Mae'r tabl isod yn dangos y nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref ym Mro Lleu a Nantlle.

Tref/Pentref	Nifer o ymatebwyr
• Penygroes	**41**
• Groeslon	**28**
• Talysarn	**26**
• Llanllyfni	**23**
• Carmel	**11**
• Nantlle	**11**
• Pant Glas	**10**
• Llandwrog	**10**
• Clynnog Fawr	**8**
• Rhosgadfan	**8**
• Pontllyfni	**7**
• Rhostryfan	**7**
• Nebo	**6**
• Fron	**4**
• Arall:	**3**
• Dinas (Llanwnda)	**3**
• Llanwnda	**3**
• Aberdesach	**1**
• Saron (Llanwnda)	**1**

5 Beth sy'n dda am Fro Lleu a Nantlle?

5.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gynghorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol Bro Lleu a Nantlle. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Bro Lleu a Nantlle i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sy'n dda am Fro Lleu a Nantlle?	**Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema**
• Yr amgylchedd naturiol ac hwylustod at fynyddoedd, lan y môr a chefn gwlad	**171**
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant	**122**
• Treftadaeth a hanes yr ardal	**99**
• Mae'n ardal ddiogel	**99**
• Llwybrau cerdded a beicio yr ardal	**95**
• Datblygiad y Ganolfan Iechyd a Lles newydd sydd ar y gweill ym Mhenygroes	**85**
• Ysbryd a chyfeillgarwch cymunedol	**81**
• Cysylltiadau priffyrdd da	**54**
• Darpariaeth addysg ac ysgolion da	**36**
• Mudiadau, elusennau, mentrau a grwpiau gwirfoddol gweithgar yr ardal	**32**
• Cynnyrch, busnesau a siopau lleol yr ardal	**23**
• Gweithgareddau hamdden awyr agored	**23**
• Gallu'r ardal i ddenu twristiaeth er budd economaidd	**19**
• Y ffaith fod ystod o weithgareddau cymdeithasol yn cael eu cynnal yr ardal	**9**

5.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth arall sy'n dda am yr ardal sydd heb ei restru uchod'**, derbyniwyd **28** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Bro Lleu a Nantlle. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Ysbryd a chyfeillgarwch cymunedol (n=7); yr amgylchedd naturiol (n=4); ardal diogel (n=2); ysgolion cynradd da y Fro (n=2).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
• Mentergarwch	**2**
• Prisiau tai rhesymol	**2**
• Capeli	**2**

5.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyr yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

6 Beth sydd ddim mor dda am am Fro Lleu a Nantlle?

6.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gynghorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol Bro Lleu a Nantlle. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Bro Lleu a Nantlle i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sydd ddim mor dda am Fro Lleu a Nantlle?	**Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema**
• Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol eu prynu neu eu rhentu	**89**
• Diffyg swyddi cyflog uchel a llawn amser	**89**
• Sbwriel, blerwch ac edrychiad cyffredinol yr ardal yn broblem	**81**
• Mae'r rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol	**79**
• Diffyg darpariaeth a gweithgareddau i bobl ifanc e.e. clwb ieuenctid a man diogel i bobl ifanc ymgynnull	**73**
• Pryderon am ddarpariaeth iechyd, lles a gofal presennol yn yr ardal	**72**
• Mae tlodi a chostau byw uchel yn broblem yn yr ardal	**70**
• Mae'r economi leol yn fregus – diffyg adnoddau a siopau yn cau	**68**
• Nifer uchel o ail dai a thai haf yn yr ardal	**57**
• Effaith niweidiol toriadau i wasanaethau cyhoeddus ar yr ardal	**49**
• Pryderon am ddarpariaeth addysg a dyfodol ysgolion gwledig	**41**
• Ymddygiad gwrthgymdeithasol yn broblem yn yr ardal	**32**
• Mae band eang / cysylltiad we yn wael yn lleol	**32**
• Pryderon am gyflwr ffyrdd a thraffig	**31**
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant yn colli tir	**29**
• Polisïau tai a'r maes cynllunio gan gynnwys y Cynllun Datblygu Lleol	**28**
• Diffyg twristiaeth cynaliadwy yn yr ardal	**21**
• Diffyg awch yn lleol i gynnal gweithgareddau a denu pobl newydd i fod yn arwain cynghorau cymuned a grwpiau lleol	**20**
• Canfyddiad o ddiffyg cyd-weithio rhwng mudiadau a mentrau lleol	**5**

6.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth arall sydd ddim mor dda am Bro Lleu a Nantlle sydd heb ei restru uchod',** derbyniwyd **54** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Fro Lleu a Nantlle. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Materion ynghylch diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol eu prynu neu eu rhentu ac hefyd pryderon am nifer uchel o dai haf (n=11); materion ynghylch ffyrdd, traffig a pharcio (n=6); pryderon ynghylch ddarpariaeth addysg (n=6); pryderon am ddarpariaeth iechyd, lles a gofal presennol yn yr ardal (n=5); mae'r rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus yr ardal yn annigonol (n=5); Diffyg darpariaeth a gweithgareddau i bobl ifanc (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	**Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn**
• Diffyg llwybrau diogel a chyflwr gwael rhai llwybrau cyhoeddus yn yr ardal.	**5**
• Canfyddiad o ddiffyg cydlyniad cymunedol.	**4**
• Cyflwr ambell i gae chwarae yn yr ardal.	**3**

6.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyr yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

7 Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd ym Mro Lleu a Nantlle dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?

7.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gynghorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol Bro Lleu a Nantlle. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Bro Lleu a Nantlle i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd ym Mro Lleu a Nantlle dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?	Nifer o weithiau ddaru'r thema cael ei ddewis
• Cynlluniau i gryfhau adnoddau iechyd, gofal a llesiant yr ardal	99
• Cynlluniau i sicrhau tai addas a fforddiadwy i bobl leol eu prynu neu eu rhentu	98
• Cynlluniau i sicrhau gwaith a swyddi gwerth uchel yn lleol	92
• Mwy o gyfleusterau ar gyfer pobl ifanc yr ardal a chynlluniau i'w hannog i gymryd rhan gweithredol yn y gymuned drwy ymuno â phwyllgorau lleol ac ati	89
• Cynlluniau i daclo tlodi	78
• Ardal fwy gwyrdd – gwelliannau amgylcheddol, plannu coed, ynni adnewyddadwy, ardal di-blastig, pwyntiau gwefru a chynllun i sicrhau bod yr ardal yn barod i ymdopi a newid hinsawdd e.e llifogydd	77
• Deddfwriaeth a chynlluniau i gael gwell reolaeth ar dai haf ac ail gartrefi	68
• Cynlluniau i ddatblygu trafnidiaeth gyhoeddus hygyrch, integredig ac addas i anghenion lleol	66
• Mwy o gefnogaeth i fusnesau ffynnu'n lleol	62
• Uwchraddio is-adeiladaeth band eang	45
• Cynlluniau a chefnogaeth i weithgareddau sy'n hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r diwylliant ac sy'n cefnogi dysgwyr yr iaith	43
• Cynllun Twristiaeth Gynaliadwy effeithiol i gael gwell rheolaeth ar dwristiaeth a gwneud y mwyaf o'r potensial economaidd i bobl leol	43
• Gwelliannau o fewn y ddarpariaeth addysg	42
• Mwy o gyfleusterau hamdden a chwaraeon	31

• Gwell cydweithio rhwng mudiadau, mentrau a chynghorau cymuned lleol a gwell cyfathrebu rhwng Cynghorau Cymuned yr ardal a Chyngor Gwynedd	**25**

7.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth yr ydych yn meddwl sydd wedi'i fethu uchod',** derbyniwyd **29** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Bro Lleu a Nantlle. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Mwy o ddarpariaeth i bobl ifanc (n=4); Cynllun Twristiaeth Gynaliadwy effeithiol (n=2).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	**Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn**
• Cynlluniau i daclo ymddygiad gwrth-gymdeithasol yn yr ardal.	**3**
• Cynlluniau i wella llwybrau a hawliau tramwy yn yr ardal.	**2**

7.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyr yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

8 Camau Nesaf

8.1 Yn ystod yr hydref, bydd yr holl adborth yr ydym wedi'i dderbyn gan breswylwyr a sefydliadau Bro Lleu a Nantlle yn cael ei defnyddio mewn gweithdai gyda sefydliadau lleol fel rhan o waith i ddatblygu Cynllun Gweithredu Lleol.

8.2 Bwriad y Cynllun Gweithredu yw ymgorffori prosiectau a gweithgaredd ystod eang o sefydliadau sydd yn cyfrannu at adfywio a gwella ardal Bro Lleu a Nantlle.

8.3 Fel rhan o'r Fframwaith Adfywio, bydd trefniadau ar gyfer monitro a chydlynu'r rhaglen waith yn cael eu sefydlu, gan ystyried strwythurau a trefniadau cydweithio presennol.

8.4 Mae'r amserlen ar gyfer camau nesaf o'r gwaith fel a ganlyn:

- Gweithdai gyda sefydliadau Lleol : Hydref / Tachwedd 2022
- Cynlluniau Gweithredu Drafft yn cael eu paratoi : Mawrth 2023
- Derbyn sylwadau neu ychwanegiadau i'r ddogfen ddrafft : Ebrill 2023
- Cynllun Gweithredu diwygiedig : Ebrill / Mai 2023
- Trefniadau Cyd-lynu a monitro yn weithredol : Mai 2023

8.4 Bydd gwybodaeth pellach am y cynlluniau hyn yn cael eu cyhoeddi ar safle we Cyngor Gwynedd (www.gwynedd.llyw.cymru)

8.5 Hoffem ddiolch yn fawr i bawb sydd wedi cymryd yr amser i roi eu barn ac i gyfrannu i'r gwaith o wella a chryfhau ein cymunedau.

CYNGOR GWYNEDD

UK Government Wales
Llywodraeth y DU Cymru

www.gwynedd.llyw.cymru | 01766 771000